

Gemeente Den Haag
t.a.v. de voorzitter van de Commissie Ruimte
p/a griffie@denhaag.nl

Den Haag, 18 mei 2020

Betreft: Verzoek van wijkorganisaties om regie, participatie en LER voor gehele CID
Uw kenmerk: Agendapunt C.1 van 20 mei 2020, afdoening motie Routekaart LER CID (RIS304391)

Geachte voorzitter, beste gemeenteraadsleden,

Het zal u niet zijn ontgaan dat er al enige jaren onrust is onder de bewoners in de Haagse binnenstad over de plannen van het CID. Onrust door de stijging van het aantal bewoners van 45.000 naar 125.000 op een beperkt aantal vierkante meters. Onrust over het gebrek aan flankerend beleid over leefbaarheid van deze nieuwe stad, midden in een bestaande stad. Onrust over de bestuurbaarheid van het CID door de gemeente.

Wij vragen u om de regie te nemen in dit voor onze stad zo belangrijke plangebied.

Regie op samenhang en volgordelijkheid

Regie waar het gaat om het borgen van de samenhang en volgordelijkheid tussen de:

- Gebiedsagenda's
- Participatieplan(nen) CID
- Structuurvisie CID
- PlanMER
- Leefbaarheidseffectrapportage (LER)
- PlanUitwerkingsKaders (PUK)
- (ontwerp)bestemmingsplannen

Op dit moment is geen sprake van een gestructureerde en gecoördineerde aanpak van het CID, is de planning van de deeluitwerkingen van het CID onoverzichtelijk en wordt het communicatie en participatieplan CID in onvoldoende mate nageleefd.¹

---

¹ Zie RIS304391, waarin het college in de afdoening van de motie aangeeft dat voor het CID als geheel nog geen sprake is van een min of meer gedefinieerd programma. Wat wijkorganisaties zorgwekkend vinden omdat het CID op onderdelen al in uitvoering is. De planning als opgenomen in RIS303006 (brief bij het communicatie en participatieplan CID juli 2019) voor diverse planuitwerkingen niet is gehaald en de daarin genoemde LER voor CID-deelgebied HS niet is opgesteld.

BEZUIDENHOUTWEST
SAMENWERKEN IN DE WIJK

wijkorganisatie
Het Oude Centrum

De volgorde van de hiervoor genoemde, met elkaar samenhangende documenten, wordt door de verantwoordelijke wethouders en betrokken projectontwikkelaars onvoldoende gerespecteerd. Wij vragen u met klem om er op toe zien dat de besluitvorming in de juiste volgorde, langs de juiste kanalen plaatsvindt. Alleen zo kan uw en onze inspraak en participatie op een juiste manier geborgd worden.

Regie op leefbaarheid m.b.v. de LER

Door het CID wordt het bewonertal in het centrum verdrievoudigd, dit vraagt om beleid op tal van leefbaarheidscriteria, en tijdige uitvoering van maatregelen om deze nieuwe stad binnen in een al bestaande stad leefbaar te houden. Het Bezuidenhout heeft voor toetsing van dit type plannen op benodigde maatregelen de zogenaamde LER ontwikkeld.

Eerder heeft de gemeente aangegeven dat de LER voor het CID ingezet moet worden.² In de afdoening van motie Routekaart LER (RIS304391) gaat het college voorbij aan het Advies van Antea één LER van het CID te maken, waarin gefilterd kan worden op wijk en buurtniveau (pagina 20 RIS303058 bijlage, juni 2019): een inzicht van de totale ontwikkelingen in het CID wordt zo inzichtelijk en daarnaast de effecten hiervan binnen de wijken en buurten.

De nu ter inzage gelegde Structuurvisie en PlanMER CID zijn zo weinig kaderstellend dat op geen enkele wijze de leefbaarheid van de huidige & toekomstige bewoners in onze wijken wordt gegarandeerd:

- In de Structuurvisie is opgenomen dat “Het grootste risico ten aanzien van hoogstedelijkheid en concurrentiekracht ligt in het ontwikkelen van het bouwprogramma, waarbij de verdichting tot gevolg heeft dat de leefbaarheid van het gebied negatief beïnvloed wordt (p.44)”. Verder valt op dat in de Structuurvisie vooral wordt ingegaan op de leefbaarheid van de nog te ontwikkelen CID-gebieden zelf (20 van de 21 keer) en niet op de leefbaarheid die in onze bestaande woonwijken kan veranderen door het CID;
- De planMER CID gaat slechts op hoofdlijnen in op een aantal leefbaarheidsaspecten en geeft veelal aan dat daarover geen uitspraken kunnen worden gedaan door gebrek aan bouwvolumes.
- Een LER ontbreekt.

Hierdoor is het voor ons onduidelijk welke druk ontstaat op de leefbaarheid in de wijken, bijvoorbeeld op de aanwezige (relatief kleine) stadsparken (als Huygenspark), hoe de voetgangers en fietsers zich gaan verhouden door de wijk als zij naar Spuistraat gaan, hoe de hoogbouw zonlicht wegneemt en wind toevoegt, of hoe toenemende hittestress wordt opgevangen, etc.

Wij als bewoners van de Haagse wijken die (deels dan wel geheel) vallen in het CID-gebied én de wijken die direct daaraan grenzen zoals Oude Centrum willen -net als u- een (binnen)stad waarin alle inwoners nu en in de toekomst goed en gezond kunnen wonen, werken, leven en relaxen.

Wij vragen u ervoor te zorgen dat de eerdere toezegging van de LER gestand wordt gedaan en te bewerkstelligen dat de LER naar het Bezuidenhouts voorbeeld wordt ontwikkeld voor het CID gebied. Dit betekent dat er een LER-nulmeting komt met daarin de situatie van het CID gebied op nader te bepalen datum. Vervolgens worden de beoogde plannen erin getekend en doorgerekend op effecten op de leefbaarheidscriteria van de LER.

² O.a. participatieplan CID: vooruitlopend op de invoering van de Omgevingswet experimenteren we samen met bewoners en ondernemers in het CID met het gebruik van de LER.

BEZUIDENHOUTWEST
SAMENWERKEN IN DE WIJK

wijkorganisatie
Het Oude Centrum

Aansluitend vragen wij u:

- om te bewerkstelligen dat projectontwikkelaars CID, gemeente en bewoners in gezamenlijkheid de benodigde mitigerende maatregelen voor het gebied bepalen;
- te monitoren dat projectontwikkelaars en gemeente zich houden aan de aldus gemaakte afspraken.

Als wijkorganisaties zeggen wij u hierbij onze inbreng toe om de agenda voor de LER komende maand met u op en vast te stellen en daaraan komende maanden actief in bij te dragen/ participeren door de wijkkennis met u te delen en mee te denken (coproduceren).

Regie op participatie

Wij vragen u regie te voeren op daadwerkelijk en effectief invulling geven aan inspraak en participatie door gemeente en projectontwikkelaars.

De wijkorganisaties zijn unaniem van mening dat bij de planvorming CID geen of slechts beperkt invulling wordt gegeven aan het communicatie en participatieplan CID, terwijl het CID inmiddels op onderdelen reeds wordt uitgevoerd. Rivierenbuurt/Spuikwartier, Bewoners rond het Plein en Stationsbuurt hebben hun zorgen hieromtrent reeds kenbaar gemaakt aan de heren Balster en Revis in een brief d.d. 25 april 2020, hierop is nog geen reactie ontvangen.

Meer specifiek worden de in het participatieplan CID (RIS 303004 juli 2019) onder 2.4 opgenomen uitgangspunten voor participatie door de gemeente richting de bewoners (nog) niet nageleefd:

- Openheid (transparantie, flexibiliteit, afwegen, onderbouwen);
- Bereidwilligheid (loslaten, vertrouwen, ondersteunen, sensitief, flexibiliteit);
- Wederkerigheid (interactie, samenwerken, accepteren, meebewegen); en
- Helderheid (vroegtijdig, kaders stellen, verwachtingen realistisch maken, goede communicatie en terugkoppeling, afspraken nakomen).

Regievoering richting college

Wij vragen u regie te voeren richting het college door het college opdracht te geven om:

- Een programma voor het CID als geheel te definiëren, alvorens over te gaan op nadere uitwerking en uitvoering.
- De wijze van participatie CID komende maand juni te laten evalueren op de genoemde uitgangspunten en het communicatie en participatieplan CID binnen 3 maanden hierop te actualiseren en bij te stellen naar het gewenste (coproducerende) niveau;
- Integraal, dus voor alle Haagse wijken die (deels dan wel geheel) vallen onder CID-gebieden én de wijken die direct daaraan grenzen (zoals Oude Centrum) een Leefbaarheidsrapportage (LER) à la Bezuidenhout op te stellen en deze onderdeel te maken van de Structuurvisie CID en/of planMER, waarvan de gemeente Den Haag zelf de initiatiefnemer is.
- In deze integrale LER CID de effecten van de Gebiedsvisie CID op het woon-en leefkwaliteit van onze wijken inzichtelijk te maken.
- Conform het gestelde in de brief RIS303058 en vanuit het “nemen van verantwoordelijkheid als bestuur” de inzet van de gemeente zich niet laten richten op ondersteuning maar op sturing en invulling van de opstelling van een LER (regierol als initiatiefnemer).
- een integrale LER CID plus mitigerende maatregelen, samen met bewoners, eind dit jaar in concept opgesteld te hebben.

Door regie te nemen als gevraagd kunt u de onrust van bewoners wegnemen.
Door regie te nemen kunt u er voor zorgen dat het CID het nieuwe kloppende hart van de stad wordt.
Door, met en voor bewoners!

Met vriendelijke groet,

Namens de 45.000 bewoners uit de Haagse (binnen)stad die vallen onder CID-gebieden én de wijken die direct daaraan grenzen, de wijkorganisaties:

Bezuidenhout
namens deze

Jacob Snijders

BuurtStation
namens deze

Saskia Sanders-Engelen

Bewoners rond het Plein
namens deze

Jan Elsinga

Rivierenbuurt & Spuikwartier
namens deze

Peter Oosterling

Bezuidenhout-West
namens deze

Johan Vogelaar

Oude Centrum
namens deze

Marieke de Jong

Laak Centraal
namens deze

Cees van der Meer

Leeghwaterkade, Fijnjekade e.o.
namens deze

Peter van Daalen de Jel